

Neurriak eta erabakiak hartzeko unea

Euskal Herriko kultur komunitateak, kulturak bizi duen gainbeheragatik kezkatuta, neurriak eta erabakiak hartzeko unea heldu dela uste du. Otsailean lehen bilera egin ostean, ekainaren 12an elkartu ziren berriro sortzaileak, kudeatzaileak, eragileak eta beste, Guk Geure Kulturaz plataformak deituta. Oraingoan, Premiazko Neurrien Egitasmoa adosteko.

| MYRIAM GARZIA |

KALKULUEN ARABERA, Hego Euskal Herrian 20.000 lanpostuk eta 5.000 enpresak osatzen dute kulturaren sektore ekonomikoa. Gainbehera latzari aurre egiteko, Guk Geure Kulturaz plataforma osatu zuten urtearen hastapenean. Tartean ziren ADDE (Euskal Herriko Profesionalen Dantza elkarte), Ahotsenea, AEB (Euskal Aktoreen Batasuna), Karraskan, Kultura Abiarta, Kultura Live (Euskal Herriko aretoen elkarte), MIE (Musika Industrien Elkarte) eta Soinueder. Beste elkarte batzuekin batera, talde eragileak osatu eta kulturako hainbat lagunen atxikimendua jaso zuen plataformak. Diziplina ugariak: dantzariak, aktoreak, musikariak, bertsolariak, idazleak, kazetariak, aretoetako jabeak, kudeatzaileak, teknikariak, kultur elkarte eta mugimenduetako kideak, EHUko irakasleak... Bat egin dute denek kultur komunitate zabala osatzeko, eta hausnarketan jardun ostean, erabakiak eta neurriak hartzeko tenorea heldu dela nabarmendu dute.

Geuk plataformak deituta, 70 bat lagun bildu ziren ekainaren 12an Durangoko San Agustin aretoan. Helburua, kultur sektoreari ezinbestekoa zaion Premiazko Neurrien Egitasmoa adostea, hau da, gure kulturak, amildegitik gora egin dezan, egun behar beharrezko dituen neurriak sustatzea eta bultzatzea.

Egun osoko jarduna izan zen. Lan taldeak honoko gaien inguruan osatu ziren: Kultur-gintzaren artikulazioa eta antolaketa, sortzaileen lan baldintzak eta sorkuntzaren egoera, komunikabideen garrantzia, euskara eta kultura, berrikuntza teknologikoak, hezkuntzaren eta kulturaren arteko harremana, kontsu-

mitzaileen garrantzia, eleaniztasuna, kulturaren oinarriko eskubideen arautze legala, egungo eskaintza kulturala eta azpiegitura eta kulturartekotasuna.

Kultura aintzat hartu beharra

Durangoko San Agustin aretora gerturatu ginen geu ere. Lan taldeak hemen eta han. “Babesa behar dugu” entzun zen multzo batean, “EiTBren inplikazioa behar da” beste batean. Sortzaile ezagunak ikusi genituen, baita kultur eragileak ere, eta kudeatzaileak, kazetariak, antzezleak, idazleak, musika munduko langileak... Nor bere esperientziatik ari zen.

Ixi Garcia Karraskan elkarteko kidearekin eta Gabriel Ocina Euskal Aktoreen Batasuneko kidearekin bildu gara txoko batean. “Helburua lortu da” dio Ocina. “Taldea eratu dira eta eztabaida egon da. Ekarpinak hor daude”. Topaketarako deialdi irekia egin zuen plataformak. Durangora hurbildu nahi zuen orok, baita erakunde publikoek ere, atea zabalik zuten.

Eremu publikoko banakako batzuk heldu ziren, eta dagoeneko bi bilera ez formal egin ditu plataformak Eusko Jaurlaritzako Kultura sailarekin. “Udazkenean jarraipena izatea espero dugu, bai erakundeekin baita alderdi politikoekin ere”, azaldu du Ocina. “Gai garrantzitsuetan murgildu gara eta badira gainera, beste gai batzuk ere, artean atera ez direnak. Prozesuak zabalik jarraitzen du. Sektore honetako kide ahalik eta gehienak erakarri nahi genituzke, ideologia eta kolore guztietakoak”, diosku Ixi Garcia.

“Gaurko bileratik ekintza eta neurri zehatzak agertu dira, eta horiek Premiazko Neurrien Egitasmoa osatuko dute. Material hori

IBAN GORRITI / ANBOTO.ORG

bilduta Eusko Legebiltzarrera, erakunde publikoetara eta udaletara eraman nahi dugu egitasmoa. Gizartean oihartzuna heda dadin ere ahalginduko gara”, jarraitu du Ixi Garciak.

Kultur komunitatea osatuta dago Ocina-ren ustez: “Dagoeneko hainbat elkarte ari da lanean, baina Topaketon berritasuna, aparteko arlotan ari direnak elkartzea eta lotzea izan da. Ez da ohikoa, esaterako, musikariak antzezleekin edo bertsolarienekin mintzatzea haien kezkez”.

Karraskan elkarteko kideak bere inguru hurbilean ikusten du egun kultura sektorea zertan den: “Gure energia makaltzen ari da. Oso zaila da borroka horri modu iraunkorrean eustea, gure lan baldintzak ez baitira duinak. Kulturari daukan balorea eman behar zaio, arreta jarri behar zaio kultur sorkuntzari. Balorea soziala izan daiteke, edo politikoa, eraldatzailea, ekonomikoa... Topaketok egoera iraultzeko balio dute. Baliabideak nahi ditugu egoera hobetzeko, inongo dependenziarik gabe”.

Arazoak arazo, Espainiako estatuan ez dago sortzailearen figura fiskalik. Frantziako estatuan aldiz, bai. Ixi Garciaren ustez, hutsune asko dago, eta oso kaltegarriak sortzaileontzat. “Definitu gabeko izaera horretan harrapatuta gaude. Profesionaltasunerantz bultzatzen gaitu testuinguruak, gauzak beste era batean egiten ahalegintzen gara, bidea hori dela pentsatuz, baina, azkenean, hutsune horrek noraezean uzten gaitu”.

“Kultura gainerako sektoreak bezain garrantzitsua da”, Ocina-ren aburuz. “Badirudi kulturarik ez badago ez dela inor kexatuko. Baina sektore horretan profesional asko ari da lanean. Ez gara ohartzen kulturarik gabeko herria ez dela errealia, inoiz ez da halakorik izan. Gaur egun, kultura merkatuaren adar bat besterik ez dela ematen du”.

Ixi Garciak dioenez, “Kultura eraldatzailea da, eta hori, sistema produktiboan eraso

Goian, ekainaren 12ko topaketa. Behean, Karraskan elkarteko kide Ixi Garcia eta Euskal Aktoreen Batasuneko kide Gabriel Ocina.

gisa ulertzen da. Ikuspuntu hori aldatu beharra dago, kulturak duen potentzialitatea zabaltzen saiatu behar dugu epe luzera. Bi abiadura daude kulturaren sektorean. Egoera larria da eta berehalako erantzunak behar dira, baina, prozesu horrek luze joko du”. Kultura erabat desartikulatuta dagoela dio Gabriel Ocina, eta pausoak eman behar direla ildo horretan.

Sektorea bera etengabeko gogotan dago, hartu beharreko neurriez, sortzaileengandik hasi eta azken muturreraino, kontsumitzaileenganaino helarazi nahi dute euren egoera. “Ondotxo ezagutzen ditugu geuk geure kezkek, ametsak eta helburuak. Barnetik ezagutzen dugu kultura. I+G teknologiari lotu izan zaio beti, baina gu gizartearen I+G arloa gara.

Azpisektore txiki asko gara, baina denak elkarrekin sektore handi bat osatzen dugu, eta horrek indartuko gaitu”, azaldu digu Ocina.

Proposamenak

Ekainaren 12an bildutako lan talde bakoitzak beharrezko ekintzak eta neurriak proposatu zituen egunaren bukaeran. Besteak beste, on line telebista kate baten sorrera, kulturari erabat emana eta EITBren bazkidetza izango duena; euskal kulturak eta sorkuntzak azpiegituretan eta komunikabideetan izan beharreko kuota handitzea; antzoki, areto eta gainerako azpiegituren mapa eratzea; kulturaren gaineko zerga jaistea; sortzaileen figura fiskala aldarrikatzea; sortzaileek sortzaile berrien formazioan duten erantzunkizunaz jabetzea; euskal kulturak eta batez ere, euskarazko sorkuntzak izan beharreko presentzia areagotzea; euskal curriculumean kulturaren eta kultur eragileen parte hartzea bermatzea... Agerikoa denez, kulturaren bistaritzeak eskatuko du lanik handiena. ■

